

UZASADNIENIE

W dniu 17 marca 2015 roku wpłynął do tutejszego Sądu wniosek pełnomocnika G. Z. o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwoty 50 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie i zatrzymanie w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową W. -M. w W. o sygnaturze akt 6 Ds. 1580/14/III (poprzednia sygnatura 6 Ds. 2208/05/III) oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniesiono, iż wskutek zatrzymania doszło do naruszenia dóbr osobistych wnioskodawcy. P. karne naraziło go na wielki stres, konieczność zatrudnienia obrońcy, naruszyło jego dobre imię, opinię w społeczeństwie. Został postrzegany jako recydywista.

(z akt sądowych wniosek k 2-4 , protokół rozprawy k 119).

Prokurator wniósł o zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawcy, podnosząc jednak, iż żądana kwota jest zbyt wygórowana.

(protokół rozprawy k 120)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje :

G. Z. według stanu na 21 lipca 2005 roku był osobą niekaraną.

(z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III dane o karalności k 149)

G. Z. został wydany Polsce przez Francję w dniu 28 grudnia 2010 roku na podstawie europejskiego nakazu aresztowania z 8 października 2007 roku wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie VIII Kop 110/07, który nie obejmował sprawy 6 Ds. 2208/05/III- dotyczył sprawy II K 1827/01 Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie. Podejrzany nie zrzekł się korzystania z zasady specjalności .

(z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III postanowienie k 255, 340-344, pismo k 236-238, dokumentacja dotycząca przekazania k 256-260)

Wyrok w sprawie II K 1827/01 zapadł wobec G. Z. w dniu 10 czerwca 2011 roku, a uprawomocnił się dnia 3 kwietnia 2012 roku. Został on skazany za czyn z art. 286 §1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat i grzywnę.

(z akt postępowania przygotowawczego dane o karalności k 346)

W toku postępowania karnego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową W.- M. w W. w sprawie o sygnaturze 6 Ds. 1580/14/III, poprzednia sygnatura 6 Ds. 2208/05/III, wnioskodawca został pozbawiony wolności – tymczasowo aresztowany, po uprzednim go zatrzymaniu w dniu 13 stycznia 2012 roku o godzinie 17.20, na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy- Mokotowa w W. z dnia 14 listopada 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt XIV Kp 2428/11 określającego czas stosowania tego środka zapobiegawczego na 14 dni od dnia zatrzymania. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. procedował w powyższej sprawie na skutek wniosku prokuratora w sprawie 6 Ds. 2208/05/III. Podstawą szczególną zastosowania tego środka był art. 258 §1 pkt 1 k.p.k.- uzasadniona obawa ukrywania się, zwłaszcza, iż nie posiadał w kraju miejsca stałego pobytu.

(z akt sądowych dane z (...) k 81 , z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III postanowienie k 219, nakaz przyjęcia k 220, zawiadomienie k 231 , protokół zatrzymania k 284).

W chwili zatrzymania G. Z. miał 37 lat, posiadał zawód wyuczony technik elektronik. Posiadał wówczas jedno dziecko w wieku 6 lat.

(z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III dane o karalności 346, protokół k 398-399)

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2011 roku prokurator w sprawie o sygnaturze akt 6 Ds. 2208/05/III zarządził poszukiwania podejrzanego listem gończym.

(z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III postanowienie k 221-222)

Na zatrzymanie i postanowienie o tymczasowym aresztowaniu obrońca podejrzanego G. Z. złożył zażalenia .

(z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III zażalenie k 244-245 , postanowienie k 323-324)

W dniu 17 stycznia 2012 roku prokurator uchylił wobec G. Z. powyższy środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. W uzasadnieniu prokurator podniósł, iż podejrzany nie zrzekł się korzystania z zasady specjalności, a został wydany na podstawie europejskiego nakazu aresztowania w innej sprawie. Odwołano w tej sprawie również list gończy. Podejrzany G. Z. Areszt Śledczy w Ł. opuścił w dniu 20 stycznia 2012 roku.

(z akt sądowych dane z (...) k 81 , z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III postanowienie k 262, nakaz zwolnienia k 263, odwołanie k 266, pismo AŚ w Ł. k 270)

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi w sprawie IV Kop 51/12 z dnia 16 kwietnia 2012 roku, po rozpatrzeniu zażalenia na zatrzymanie, uznał je za zasadne i prawidłowe, lecz nielegalne z uwagi na korzystanie przez zatrzymanego z zasady specjalności. Natomiast zażalenie na postanowienie o tymczasowym aresztowaniu Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 20 marca 2012 roku w sprawie X Kz 152/12 pozostawił bez rozpoznania albowiem prowadzący postępowanie przygotowawcze na dzień rozpoznawania zażalenia uchylił tymczasowe aresztowanie.

(z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III postanowienie k 313, 323-324)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 23 września 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt 6 Ds. 1580/14/III (poprzednia sygnatura akt 6 Ds. 2208/05/III) prokurator umorzył postępowanie prowadzone uprzednio przeciwko wnioskodawcy, któremu postawiono zarzut z art.18 §3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 270§1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k., na podstawie art. 322 § 1 k.p.k. wobec ustalenia, iż podejrzany nie popełnił zarzucanego mu czynu.

(z akt sądowych postanowienie k 5-11 , z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds. 2208/05/III postanowienie k 466-472)

Zatrzymania wnioskodawcy dokonano w dniu 13 stycznia 2012 roku, w piątek, o godzinie 17.20 w Ł., kiedy stawił się we właściwej jednostce Policji w związku z dozorem wykonywanym w trakcie toczącego się innego postępowania karnego sądowego. Podejrzany doznał z tego powodu silnego wzburzenia, gdyż w Polsce był już od ponad roku i nie dostał żadnej informacji w tym względzie od dzielnicowego, czy wezwania pisemnego, a nie zrzekł się zasady specjalności. Dzielnicowy do którego stawił się na dozór, miał odnotowany właściwy jego adres dla doręczeń, a więc nie ukrywał się. Podejrzany zgłaszał podczas zatrzymywania, iż nie może być w innej sprawie karnej pozbawiony wolności, bo nie zrzekł się korzystania z zasady specjalności. Zgłosił takie zastrzeżenie także do protokołu swojego zatrzymania, co zostało odnotowane. Po tym zdarzeniu i po umorzeniu prowadzonego wobec niego postępowania karnego, stracił zaufanie do Państwa Polskiego. Po uchyleniu wobec niego tymczasowego aresztowania był zmuszony jeździć do odległej Prokuratury celem złożenia wyjaśnień. Także Prokuratura Rejonowa w Pabianicach wysłała mu wezwanie do stawienia się na przesłuchanie, które odebrał w takim czasie, że termin przesłuchania upłynął zanim je odebrał. W związku z zatrzymaniem stracił pracę, o którą starał się w Wielkiej Brytanii. Miał wyjechać tam 3-4 dni po zatrzymaniu celem finalizacji umowy o pracę, miał opłacony bilet lotniczy -ok 600 zł. Stracił te pieniądze, jak również został pozbawiony dochodu z wynagrodzenia za pracę 1800- 2000 funtów. Jego dziecko doznało szoku. Po zatrzymaniu był przez kilka dni na tzw. „przejściówce”, gdzie warunki tam panujące były złe, było przeludnienie. Przy każdym otwarciu

drzwi celi rodziła się u niego nadzieja, że zostanie wypuszczony, skoro zgłaszał właściwemu organowi, że nie może być w innej sprawie pozbawiony wolności, że są łamane jego prawa. Jest osobą niepalącą, a musiał przebywać w celi z palącymi, co było dla niego nie do zniesienia. Przy przyjęciu poinformował, że nie pali papierosów, nie pije alkoholu i nie zażywa narkotyków. Odczuwał to jako dodatkową represję. Dopiero na piąty czy szósty dzień przeniesiony został do „normalnej” celi, gdzie ludzie nie palili. Areszt śledczy opuścił ósmego dnia, wieczorem. Był mróz. Znalazł się nagle na środku ulicy, na mrozie, było pełno śniegu. Nie wiedział, w którą stronę ma iść do domu. Było tuż przed północą, jak ochłonął i był w stanie zamówić taksówkę z napotkanego aparatu telefonicznego. Nie miał telefonu komórkowego, kluczy do domu i nikt z bliskich nie wiedział, że go wypuszczą. Cała ta sytuacja była dla niego obciążająca psychicznie.

(z akt sądowych -oświadczenie wnioskodawcy z 1 czerwca 2016 roku karta 115-117 ujawnione w trakcie rozprawy k 119 , z akt postępowania przygotowawczego 6 Ds 2208/05/III protokół zatrzymania k 284)

Ustalając stan faktyczny, Sąd oparł się na oświadczeniu wnioskodawcy oraz powołanych dokumentach z akt postępowania przygotowawczego prowadzonego przeciwko wnioskodawcy i z akt postępowania sądowego w tej sprawie. Fakty wynikające z powołanych dokumentów są bezsporne. Wiarygodność tychże dokumentów nie była podważana przez żadną ze stron, a i Sąd nie dopatrywał się z urzędu tego rodzaju okoliczności, w świetle których należałoby zdyskredytować te dowody. Brak jest też podstaw do kwestionowania oświadczenia wnioskodawcy albowiem z jednej strony poszczególne fakty, które podawał np. data jego zatrzymania, zwolnienia, podstawa zatrzymania, nielegalność zatrzymania zostały potwierdzone dokumentami wskazanymi powyżej, a z drugiej strony, jeśli chodzi o wskazane w pisemnym oświadczeniu, odczucia wnioskodawcy, jego stan emocjonalny, perturbacje zawodowe i rodzinne, warunki i sposób zatrzymania, jego zwolnienia, w świetle zasad doświadczenia życiowego i zebranych dokumentów nie mogą być także zanegowane. Wnioskodawca w sposób wyważony przedstawił krzywdy, jakich doznał, a z drugiej strony unikał wyolbrzymiania negatywnych skutków owych doznań .

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył , co następuje:

Zgodnie z art. 552 §4 k.p.k. zadośćuczynienie przysługuje w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania. Utrwalone orzecznictwo (między innymi uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1999 roku w sprawie I KZP 27/99, OSNKW 1999/11-12/72) nie pozostawia wątpliwości, iż odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania opiera się na zasadzie ryzyka. „Niewątpliwie niesłusznym w rozumieniu art. 552§4 k.p.k. jest także tymczasowe aresztowanie, które było zastosowane z obrazą przepisów rozdziału 28 k.p.k. oraz tymczasowe aresztowanie oskarżonego (podejrzanego) powodujące dolegliwość, której nie powinien doznać w świetle całokształtu okoliczności w sprawie, a także w szczególności prawomocnego jej rozstrzygnięcia ” (tamże).

Podstawa roszczenia o zadośćuczynienie wynika z art. 552 §4 k.p.k., przy czym zgodnie z art. 445 §2 k.c. zadośćuczynienie winno być „odpowiednie”. Ustawodawca nie sprecyzował zasad ustalania wysokości takiego zadośćuczynienia. Tak więc ustalenie, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest „odpowiednia”, należy do swobodnego uznania sędziowskiego i nie może być „dowolne”. Musi uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy (por wyrok SN z 20 października 2011 roku, IV KK 137/11, Lex nr 1099323, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 czerwca 2014 roku, II AKa 150/14, Lex nr 1537360, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 2 sierpnia 2007 roku, II AKa 235/07, Lex nr 370385). Odpowiednia suma zadośćuczynienia musi mieć „charakter kompensacyjny rozumiany jako odczuwalna wartość ekonomiczna, odpowiadająca aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, przy czym z jednej strony nie może być wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, a z drugiej strony musi uwzględniać jej indywidualny wymiar, w tym konkretne cierpienia fizyczne i psychiczne oraz ich rodzaj, czas trwania i natężenie” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 czerwca 2014 roku, II AKa 150/14, Lex nr 1537360) .

Postępowanie przygotowawcze w sprawie o sygnaturze akt 6 Ds. 2208/05/III wobec wnioskodawcy prawomocnie umorzono wskutek uznania, iż podejrzany nie popełnił zarzucanego mu czynu. Tak więc tymczasowe aresztowanie, po uprzednim zatrzymaniu, było w sprawie 6 Ds. 2208/05/III niewątpliwie niesłuszne z tej przyczyny. Nadto, do

konkluzji, iż tymczasowe aresztowanie, po uprzednim zatrzymaniu, było niewątpliwie niesłuszne, uprawnia też to, że w świetle art. 607 e §1 k.p.k. do pozbawienia wolności G. Z. wydanego na podstawie europejskiego nakazu aresztowania w innej sprawie, nie powinno było w ogóle dojść, gdyż nie zrzekł się korzystania z zasady specjalności. Tak więc zachodzi druga podstawa do zadośćuczynienia.

Określając wysokość zadośćuczynienia za krzywdę, której doznał wnioskodawca, Sąd uwzględnił czasokres tymczasowego aresztowania czyli okres od 13 stycznia do 20 stycznia 2012 roku i warunki jego odbywania, okoliczności zatrzymania i warunki opuszczenia aresztu, rodzaj i stopień doznaných w związku z tym dolegliwości, które opisał wnioskodawca. Dolegliwości na jakie powołuje się wnioskodawca można określić jako umiarkowane. Wnioskodawca już wcześniej w innej sprawie (w której wydano europejski nakaz aresztowania) był także pozbawiony wolności, przebywał w warunkach izolacji. W chwili zatrzymania w sprawie 6 Ds. 2208/05/III G. Z. miał 37 lat, a więc odpowiednie doświadczenie życiowe, ukształtowaną osobowość. Czasokres stosowania środka zapobiegawczego był też bardzo krótki w przedmiotowej sprawie, bo od 13 do 20 stycznia 2012 roku. Istotne w tej sprawie w zakresie określenia wysokości zadośćuczynienia jest to, że w stosunku do wnioskodawcy zachodzą dwie przyczyny z racji których jego tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne.

Z tych względów Sąd uznał, iż zadośćuczynienie w kwocie 10 000 zł jest adekwatne do doznanej krzywdy, a w pozostałej części wnioszek oddalił, uznając iż jest wygórowany.

Zgodnie z art. 554 §4 k.p.k. w zw. z §14 ust 6, §16, §2 ust 1 i 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 z późniejszymi zmianami) zasadzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 216 złotych czyli 120 zł stawka podstawowa plus 4 x 24 złotych za dodatkowe terminy, a kosztami procesu obciążono Skarb Państwa.